

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Man en vrouw schiep Hij ze [p.5]

Gereformeerde Gemeente Katwijk aan Zee

In 1931 ontstaat er in Katwijk aan Zee een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Leiden. Op 9 januari 1932 wordt deze afdeling reeds zelfstandig. Na ruim een jaar in een garage aan de Zeesteeg te hebben gekerkt, betreft men op 4 maart 1932 een nieuw kerkgebouw aan de Remisestraat. In 1975 wordt het interieur volledig vernieuwd en in 1982 wordt het portaal

van de kerk vergroot. Zowel in 1985 als in 1996 wordt de vergaderruimte verder uitgebreid. In 2005 wordt het kerkgebouw gerenoveerd en uitgebreid, waarbij het aantal zitplaatsen op 220 komt. Tevens krijgt het kerkgebouw dan een naam: 'Adullamkerk'. Momenteel is de gemeente vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 191.

18/08/2016
jaargang 94

nr 46

Melchizédek en Christus

De Heere is een verrassend God. Voor God Zelf zijn er geen onverwachte gebeurtenissen. Maar voor ons, mensen, is Zijn raad verborgen. Het is daarom zo groot als de Heere iets van Zijn genadig welbehagen openbaart. Dan blijft het wonder over. Ook aan Abram schonk de Heere als een verrassend God de blijken van Zijn genade. Na de overwinning op het leger van Kedor-Laomer is daar plotseling Melchizédek, de koning van Salem. Hij heeft brood en wijn meegenomen en zegent Abram.

'En Melchizédek, koning van Salem, bracht voort brood en wijn; en hij was een priester des allerhoogsten Gods!'
Genesis 14:18

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

Wie was Melchizédek? Kende Abram Melchizédek niet? Het is niet erg als deze vragen onbeantwoord blijven. Wat de Heere over Melchizédek openbaart, is ruimschoots voldoende. Het voornaamste is dat Melchizédek een type is van Christus. Daarover kreeg David in Psalm 110 onderwijs. Zo heeft Paulus in Hebréeën 5 t/m 7 over Melchizédek geschreven. Hij kon er als het ware niet genoeg van krijgen. Deze Psalm werd zo rijk voor Paulus, omdat hij zo vol is van Christus. Psalm 110 werd zoet als honing.

Laten we toch nooit meegaan met de mening dat de psalmen te weinig over Christus spreken. Sommigen willen om die reden liever gezangen of zelfs remonstrantse opwekkingsliederen zingen, wat dan vaak ten koste gaat van de psalmen. Dan doen we Gods Woord en daarmee ook onszelf tekort.

Koning der gerechtigheid

Plotseling is daar Melchizédek. Zijn naam betekent "koning der gerechtigheid". Hij regeerde als een rechtvaardig vorst over Salem. Dat is een voorrecht in een wereld vol onrecht en onderdrukking. Zijn rechtvaardige optreden maakte de stad tot een stad waar vrede heerste. Salem betekent immers vrede.

Zo is Melchizédek een type van Christus. Paulus zet in Hebréeën 7:2 de uitdrukking "koning der gerechtigheid" voorop. Daarna spreekt hij over Melchizédek als een koning des vredes. Zo, in deze orde is Melchizédek een type van Christus. Hij kwam allereerst op aarde om aan Gods recht te voldoen en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen. Zonder herstel van Gods recht kan er nooit vrede zijn!

Verstaan we dat? Wordt er rust noch vrede in uw ziel gevonden, om uw zonden? Wat kan er een zoeken naar vrede voor de ziel zijn, terwijl we nog zo blind zijn voor Gods recht dat voldoening eist.

Juist als vervuller van Gods recht is Christus een Koning des vredes. Door Zijn offer heeft Hij de vrede verdiend, die Hij ook door Zijn Geest schenkt. O, hoe dierbaar is deze Koning. Het was Melchizédek die tot Abram kwam. Zo kwam Christus met Pasen tot Zijn discipelen en sprak Hij tot hen: Vrede zij ulieden. Dit wonder van Goddelijk welbehagen maakt de ruimte van zaligworden uit. Kom daarom toch met uw hemelhoge schuld tot de Heere en smee om genade door recht.

Melchizédek was zowel koning als priester. Dat kwam later niet meer voor. Juist daarom is het zo groot dat de Heere in Psalm 110 spreekt over een Koning (vers 2), die ook Priester is (vers 4). Israël werd dus opgeroepen om uit te zien naar een priester-koning die door God gezalfd werd. Zo is er maar Eén, dat is Christus Zelf. Hij is van eeuwigheid gezalfd tot Profeet, Priester en Koning. Zijn priesterschap is niet voorbijgaand, maar blijvend. Het ene offer van Christus heeft zoveel waarde dat er nooit een ander offer gebracht hoeft te worden. Dit offer vraagt om verloren zondaren om door Hem alleen gezaligd te worden.

In dit nummer

4 Noodkreet van een student

6 Uit het leven van ds. M. Hofman [6]

12 Onze dove vrienden in de kerk

- 2** Melchizédek en Christus
- 3** Henoeh [32]
- 5** Commentaar
- 7** Even maar
- 8** Jubileum: Ds. J.M. Kleppe
- 9** Uit vroeger jaren
- 10** De islam als gewelddadige godsdienst
- 11** Beroering rond de cholera-epidemie
- 13** Uw Koninkrijk kome (ZGG)
- 14** Boekennieuws
- 15** Kerknieuws
- 15** Berichten
- 16** Kerkdiensten

Zijn namen en ambten

Hoe wordt Christus als Priester noodzakelijk? Als God al mijn eigen gerechtigheden verwerpt en stelt in het licht van Zijn heilig recht. O, dan wordt het bang in de ziel. Hoe groot is het als de Heere Zelf ons leert buigen als een verlorene aan Zijn voeten. Hoe dierbaar als Christus Zichzelf in onze verlorenheid openbaart als de meerdere van Melchizédek. Hoe groot is het als Hij Zichzelf verklaart in Zijn namen, maar ook in Zijn ambten. Dan ligt er zoveel dierbaarheid in Hem dat de ziel verlangt om door Hem overgenomen, gewassen en gereinigd te worden. Ook dat gaat in een weg van het verliezen van alles wat van ons is, opdat de kracht van Christus ' offer gekend mag worden.

Melchizédek was priester des allerhoogsten Gods, zo lezen we. Deze God heeft recht op ons leven. Hij heeft ons geschapen als priester van de allerhoogste God. Maar, helaas, dat ambt zijn we door onze diepe val kwijtgeraakt. Van nature offeren we onszelf niet meer op aan de Heere, maar aan ons eigen ik. We zijn ook geen koning meer, maar slaven van de zonde. Hoe noodzakelijk is het dat dit eigen ik gebroken, geknakt en steeds opnieuw ontdekt wordt. Dan leren we uitroepen: De kroon is van ons hoofd gevallen, wee onzer dat we zo gezondigd hebben. Die ontdekking doet de noodzakelijkheid inleven van een andere Priester en een heerlijker Koning. Hoe groot is het dat heel het Oude Testament over Hem profeteert en dat het hele Nieuwe Testament de vervulling in Christus predikt. Zo'n Priester is er. Zo'n Koning is er. O, val de Heere toch heilig lastig om Hem te mogen kennen. Vraag toch om de Heilige Geest, Die Heere is en levend maakt, Die Christus verheerlijkt in zondaren.

Onherroepelijk

Bedenkt toch dat we allen de allerhoogste God gaan ontmoeten. Buiten Christus zal God ons verwerpen. Laat het er toch niet op aankomen, de eeuwigheid is onherroepelijk. Nog wordt Christus gepredikt in al Zijn volheid.

Zegt iemand: Maar, hoe kan ik ooit tot Hem komen? Melchizédek kwam tot Abram, zo komt Christus nog. Hij zoekt het verlorene en ontfermt Zich over het hulpeloze. Zo krijgt de Heere, de allerhoogste God alle eer van het zaligmaken van zondaren.

Enoch [32]

'Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had; want vóór zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad dat hij Gode behaagde.'

Hebreeën 11:5

Wat moeten wij wel met schaamte bekennen van die wandeling van Enoch dikwijls zo weinig te hebben.

God vergeet Zijn volk niet en Hij is niet een land van uiterste duisternis noch een dorre woestijn, maar, volk van God, zijn er menigmaal niet zulke grote gapingen in de Gods-ontmoetingen? Onderbrekingen van de zalige wandel? Hebben wij geen betere tijden gekend dan nu? Dat wij werden opgewekt Enoch's deel te zoeken.

Enoch wandelde met God en bekwam getuigenis dat hij Gode behaagde, driehonderd jaren, en hij gewon zonen en dochteren. Geen gemaakte vroomheid was zijn leven; het was er verre van. Maar een leven Gode geheiligd en in Christus, door het geloof welbehaaglijk.

Welk een vermaak ligt in dit geloofsleven. Wordt het niet daarom een wandelen genoemd? Ai, zeg, wat geeft de wereld? Het moge vreemd schijnen en toch, hoe waar is het woord van Mozes: 'de beste van onze dagen zijn moeite en verdriet'.

Arme wereldling, die niet anders kent noch zoekt dan wat beneden is. Zie op het heil van Gods kinderen. Uw ogen mochten geopend worden voor het Enoch's-leven, opdat ge daarvoor de wereld met het hare zou prijsgeven en voor tijd en eeuwigheid uw geluk in Gods gunst lere vinden. Hier mist gij de ware voldoening en straks aan uw eind komt ge om, gelijk de eerste wereld is omgekomen in het oordeel Gods.

Wat is dan Gods volk gelukkig! Laat in de wereld alles tegen zijn, God is voor hen, en kroont hen met Zijn gunstbewijzen. Welaan volk, moge het getuigenis, dat Enoch bekwam, ons door het geloof in Christus alleen doen rusten en leren sterven aan onszelf, opdat wij Gode behagen mogen, met de dichter verklaarend:

*Maar 't is mij goed, mijn zaligst lot,
Nabij te wezen bij mijn God;
'k Vertrouw op Hem, geheel en al;
Den HEER' Wiens werk ik roemen zal.*

(wordt vervolgd)

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

Noodkreet van een student

‘Jongeren hebben kennis, ouderen hebben wijsheid’

Dat jongeren graag tegen gezag aanschoppen, is algemeen bekend. Ze verbreden hun zicht en stellen kritische vragen. Dat gebeurt niet altijd op een milde, bescheiden wijze. Met hun vraagtekens kunnen ze ambtsdragers nogal eens in het nauw drijven. Dat is niet netjes en zorgt dat ambtsdragers telkens op hun tellen (woorden) moeten passen. Zou dat de reden zijn waarom ik nooit een ouderling op onze studiekering zie? Zo ontstaat er een kloof tussen jongere en oudere. En dat is ontzettend jammer. Want jongeren hebben kennis, maar ouderen hebben wijsheid.

Dat is tenminste wat ik in mijn omgeving zie. Als student begeef ik me nogal eens onder studiegenoten. Ik heb tenslotte behoefte om sociale contacten te onderhouden. De keerzijde van die omgang is dat ik veel boosheid en kritiek op het gezag hoor. Studenten bekritisieren dogma's, tradities en ambtsdragers. Vooral dat laatste doet me pijn. Wanneer daar gelegenheid voor is, zeg ik daar wat van. Maar het is vechten tegen de bierkaai. Studenten beïnvloeden elkaar met dit soort gedachtengoed.

Het blijft echter niet bij gedachtengoed. Westerse en evangelische invloeden sluipen langzaam naar binnen. Nieuwe vertalingen zijn breed geaccepteerd. Verder hoor ik nogal wat opwekkingsliederen, al dan niet gepaard met onconventionele muziekinstrumenten. Kringgebeden zijn geen uitzondering. De kinderdoop wordt openlijk bekritiseerd. En ga zo maar door.

Dit komt een opletende ambtsdrager vast niet vreemd voor. Elke gemeente kent deze trends. Jongeren hebben altijd al andere invloeden omhelsd. Maar waar de ene ambtsdrager een bedreiging ziet, ziet de ander een kans om de leer en de traditie nader uit te leggen. Vaak zorgt een goede en milde dialoog dat de kloof deels gedicht wordt. Als studenten zich gehoord voelen, hebben ze al minder de neiging om het gezag te ondermijnen. Gelukkig zijn er ambtsdragers die deze kunst verstaan.

Helaas zijn er ook veel ambtsdragers die het zo'n grote bedreiging vinden dat ze omgang met de groepen studenten mijden. En daarmee blijft de vicieuze cirkel in stand. Doordat er geen dialoog is, ontstaat er vervreemding. Andere kerkverbanden worden bezocht of geraadpleegd met als gevolg dat er nog meer verwijdering ontstaat. En zo groeit er een hele generatie op die vervreemdt van het gezag in onze gemeenten. Zij en hun kinderen vormen straks de kern van de reformatorische gezinnen.

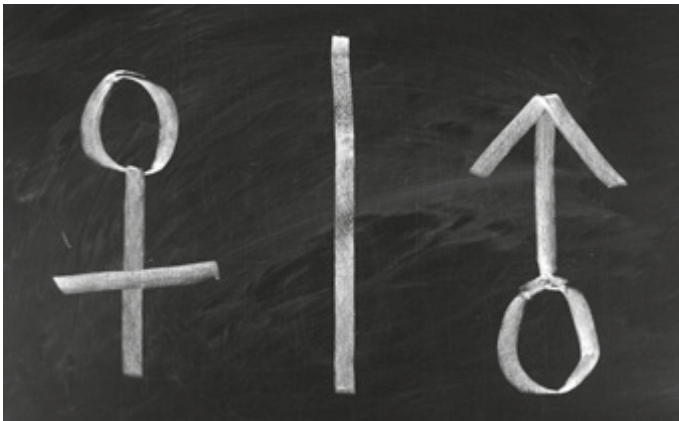
Als 'kind van' weet ik dat ouderlingen druk bezet zijn. Ik weet ook wel dat gesprekken ontzettend moeizaam kunnen zijn. Maar dat had Mozes ook! Hij vroeg of Aäron met hem mee mocht gaan. Zo lijkt het me een goede gewoonte dat studiekeringen altijd bijgewoond worden door twee (wisselende) ambtsdragers. En als er dan eenmaal dialoog is, blijken studenten helemaal niet zo bedreigend te zijn. Dan blijken het jongeren die vechten met twijfels in een roerige maatschappij. Dan blijken ouderlingen een voorbeeld te zijn.

Petrus roept ons beiden op: "Weidt de kudde Gods, die onder u is, hebbende opzicht daarover (...) als voorbeelden der kudde geworden zijnde." En: "Desgelijks gij jongen, zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed".

Volgende week: een reactie van een kerkenraad: Studerenden waarderen het als ze bij de ambtsdrager in beeld zijn.

Man en vrouw schiep Hij ze

Amsterdam stond begin augustus weer in het teken van de Gay Pride. Een weerzinwekkende manifestatie van de homocultuur. Daarbij wordt tegenwoordig ook veel aandacht geschonken aan transgenders, mensen die hun geslachtskenmerken hebben laten veranderen of dat zouden willen.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Recent laaide in Amerika en ook hier de discussie op over de noodzaak van genderneutrale toiletten in bedrijven en openbare gelegenheden. Zo kun je overal een probleem van maken! Kamerleden van progressieve partijen kondigden inmiddels een wetsontwerp aan om het bestaande discriminatieverbod ook te laten gelden voor transgenders en mensen die half man half vrouw willen zijn.

Zo zie je inderdaad dat onze maatschappij steeds verder af komt te staan van de scheppingsorde, van Gods bedoeling met het menselijk leven. Het staat er zo eenvoudig in het eerste bijbelhoofdstuk: 'Man en vrouw schiep Hij ze' (Gen. 1:27). Man en vrouw, geschapen naar Gods beeld, gelijkwaardig en toch ook verschillend.

Die verschillen komen onder meer tot uitdrukking in kleding en haardracht, bij de menselijke voortplanting en in het kerkelijk leven. Het gaat hier om fundamentele gegevenheden, waarbij een mens niet te kiezen heeft of hij man of vrouw wil zijn. Dat is een zaak van Gods voorzienig bestel.

Ontwrichting

Nu geldt ook hier dat de zonde in de wereld gekomen is. Die werkt ook ontwrichtend ten aanzien van de seksuele identiteit. Daardoor kunnen allerlei pijnlijke situaties en welhaast onoplosbare problemen ontstaan. We moeten daar niet gering over denken. Daarbij blijft het echter noodzakelijk om de normen, zoals die vanuit de Bijbel tot ons komen, steeds voor ogen te houden en te trachten ons leven daarnaar te richten. In eigen kracht zal dat nooit kunnen. Maar dat geldt ten aanzien van al Gods geboden. Vandaar ook de bede: 'Wil ons arme zondaren, al onze misdaden en ook de boosheid die ons altijd aanhangt om des bloeds van Christus' wil niet toerekenen' (Heid. Cat. vr. 126). In de hedendaagse maatschappij wordt helaas over deze zaken heel anders geoordeeld. Het is ook niet toevallig dat de positie van transgenders tegenwoordig veel aandacht krijgt. In onze cultuur ligt sterk de nadruk op de mondigheid en de keuzevrijheid van de mens. Een modern mens laat zich niet door een ander in een hokje stoppen.

In de meest extreme vorm betreft dat ook het geslacht. Of ik man of vrouw ben, of iets daar tussenin, dat zal ik zelf wel uitmaken. Daar moeten anderen mij vrij in laten. De gedachte dat God dat in Zijn wijsheid bepaald zou hebben en wij ons daarbij hebben neer te leggen, is voor veel hedendaagse mensen onverdraaglijk.

Noorderkerkgemeente

Rond de Gay Pride zijn allerlei bedrijven present die met hun tijd mee willen gaan. Ook de protestantse gemeente in de hoofdstad sluit zich daarbij aan. Het is helaas niet anders. Opvallend was echter wel de presentatie van de Noorderkerkgemeente die zich rekent tot de modaliteit van de Gereformeerde Bond. 'De Noorderkerk wil een 'huis voor de ziel zijn' (...) omdat bij de Levende iedereen welkom is', zo valt op de website te lezen. 'De aanslag in Orlando heeft ons geschokt vanwege het gebruikte geweld tegen LGBT-ers'. Onder die afkorting worden tegenwoordig lesbo's, homo's, biseksuelen en transgenders samengevat. De Noorderkerkgemeente spreekt zijn solidariteit uit met alle mensen die te maken hebben met vervolging, discriminatie, onrecht, geweld, onderdrukking en pijn. De boodschap van Gods liefde geldt immers ieder mens, zo stelt men.

Zonde

Uiteraard moet de aanslag in Orlando, waarbij een moslim 49 mensen doodschoot, zonder meer veroordeeld worden. Dat zal duidelijk zijn. Maar moet er rond de Gay Pride niet meer gezegd worden? Als je je in dat verband als christelijke kerk wilt presenteren, zou dan niet gewezen moeten worden op de fundamentele omkering van waarden die daar plaats vindt? Daar wordt immers aangeprezen waar de Bijbel alleen maar negatief over is. Durft men in dit verband het woord zonde niet meer te gebruiken? Dan is er wel veel van de christelijke leer verloren gegaan. God is inderdaad een God van liefde. Hij doet Zijn zoon opgaan over bozen en goeden (Matth. 5:45). Maar dat is niet het enige wat gezegd moet worden. God is wel barmhartig, zo vat de Heidelbergse Catechismus in antwoord 11 het Bijbels getuigenis samen, maar Hij is ook rechtvaardig. Ongetwijfeld zou een meer waarschuwend tekst op de website van de Noorderkerkgemeente veel verontwaardiging hebben opgeroepen. In de wereld en ook binnen de Protestantse Kerk. Maar moeten we daar voor terugschrikken? Christus is gezet tot een teken dat weersproken zal worden (Luk. 2:34).

Uit het leven van ds. M. Hofman [6]

*‘Haar lievelingsversje,
Psalm 32 vers 1,
hebben we aangeheven’*

Op 26 september 1917 wordt Hofman door ds. W. den Hengst, ds. H. Kieviet en ds. G. van Reenen geëxamineerd. Hoewel hij zich wat ‘suf’ voelt en naar eigen zeggen sommige vragen ‘niet dan met moeite kan beantwoorden’, wordt hij met algemene stemmen toegelaten tot de bediening van Woord en sacramenten en beroepbaar gesteld.

J.P. Sinke,
Krabbendijke

V.l.n.r.:
ds. G. van Reenen,
ds. H. Kieviet,
ds. W. den Hengst

Kort daarop brengen verschillende gemeenten een beroep op hem uit, waaronder Rijssen-Esch. Hoewel hij daar al anderhalf jaar catechisatie geeft, durft hij dit beroep niet aan te nemen. Als de Heere hem na een bezoek van de kerkenraad van Rijssen echter nadrukkelijk bepaalt bij 2 Koningen 4, klaart alles op en durft hij niet meer te bedanken: ‘t Was of ik Gehazi was en de Heere tot mij zeide: Ga heen, leg daar de staf Mijsns Woords op de zondaar en Ik zal volgen. Dit alles ging met een diepe indruk gepaard en met veel aandoeningen mijns gemoeds, zodat ik geheel was ingewonnen! Als Hofman zijn vrouw van zijn beslissing op de hoogte stelt, merkt ze met tranen in haar ogen op: ‘Dat was nu de innige wens van mijn hart. (...) Ik heb dezelfde historie van de profeet Elisa gisteren gehad.’

Later schrijft ds. Hofman: ‘We waren ver-slonden in de goedheid Gods en waren zeer verblijd, dat wij samen eenzelfde begeerte hadden gehad, dat de Heere ons de weg mocht wijzen en blij naar zulk een volk te gaan, waar onze legering was in eenvoudigheid onze dagen te slijten!’

Een zware slag

Als Hofman in Rijssen kennis gaat maken met de kerkenraad en daarbij ook enkelen van Gods volk ontmoet, heeft hij een aangename avond. Toch meent hij een opmerking te moeten maken: ‘Volk, ik stel mij voor nog een weg van druk te moeten passeren; dat beneemt mij als ‘t ware ál de blijdschap van mijn overkomst’.

Kort daarop wordt duidelijk wat die drukweg inhoudt. Als hij op vrijdagavond 9 november 1917 met zijn vrouw over de aanstaande verhuizing zit te praten, krijgt zij opeens pijn in haar zij. Al spoedig wordt er een ernstige ziekte bij haar vastgesteld en op 17 november wordt ze onverwachts uit dit leven weggenomen, in de leeftijd van 43 jaar.

In “Het alwijze Godsbestuur verheerlijkt” schrijft ds. Hofman daarover: ‘Als een verwezen mens stond ik of lag ik op mijn knieën met mijn kindertjes, waarvan de oudste nog negen jaar moest worden. (...) Hoe ik de zaterdag van haar sterven heb doorgebracht, valt mij moeilijk te beschrijven. Het was alldroevigst. (...) Duizend slingeren en zorgen maakten zich van mij meester en toegang tot God had ik zeer weinig.’

Als de Heere hem ‘s zondagsmorgens voor de tweede keer bepaalt bij Psalm 71:3: ‘Gij hebt bevel gegeven om mij te verlossen’, valt er licht over de zaak: ‘Duidelijk werd mij getoond hoe de dood slechts op Goddelijk bevel onze woning was binnengetreden en dat sterven voor haar een zalige ure, de dood een aangename bode, het scheiden een onuitsprekelijke weldaad geweest was. Hoe die verlossing thans was begonnen en nu eeuwig zou voortduren.

Rustdag

Ogenblikkelijk was het of ik opgetrokken werd boven het stof. Ik zal niet weergeven of kunnen weergeven hoe zalig ik voor dat ogenblik gesteld was.

Aandoenlijk schouwspel

Enkele dagen later vindt de begrafenis plaats. De rouwdienst wordt geleid door ds. H. Kieviet uit Veenendaal. 'Droefenis en blijdschap waren als 't ware gemengd', zo schrijft ds. Hofman later. 'Aandoenlijk schouwspel. Ik nam al de kindertjes mee naar de groeve, tot de kleinsten toe, in zware rouw. Vele toeschouwers kwamen zien en luisteren. Slechts weinige woorden heb ik daar gesproken. Haar lievelingsversie, Psalm 32 vers 1, hebben wij op de stille begraafplaats aangeheven en zo het lichaam aan de groeve der vertering toevertrouwd tot de grote dag der opstanding, als de doden, klein en groot, staan zullen voor God en ook haar lichaam uit het stof zal verrijzen, om met al de vromen in lichaam en ziel eeuwig de Heere groot te maken.'

Afscheid van Beekbergen

Voordat Hofman naar Rijssen vertrekt, spreekt hij op verzoek van enkele vrienden en van de kerkenraad van Beekbergen op 4 december 'een afscheidswaardje' in hun midden: 'Roerend was het laatste woord in mijn eigen plaats en onder eigen volk, waar ik geboren en opgevoed was. (...) Ik bepaalde de aanwezigen bij 's Heilands woorden uit Johannes 14:31b: 'Laat ons vanhier gaan'. (...) Met veel aandoeningen namen we afscheid en zo ben ik op den 11den december 1917 met mijn kindertjes van plaats en erf waar ik geboren was, vertrokken en met het mijne en de mijnen te Rijssen aangekomen.'

(wordt vervolgd)

De Heere spreekt nooit een woord te veel of te weinig. Wanneer Hij daarom vanaf de Sinaï aan de werk- en zondeslaven het vierde wetswoord bekendmaakt, heeft Hij er redenen voor om dat zo uitvoerig te doen. Elke rustdag horen we die woorden weer. Er zijn in deze woorden, die ons 'onder de bediening van het genadeverbond' steeds maar weer voorgehouden worden, zes aspecten die we moeten bedenken. Laten we die eens wat zorgvuldiger tot ons laten doordringen: wat zegt de HEERE precies en wat bedoelt Hij? Zaken die praktische betekenis hebben, ook voor ons

1. Het eerste woord *gedenk*. Het enige gebod dat zo begint. Vaak begint een gebod met 'gij zult/niet'. Maar hier roept de Heere ons in herinnering wat bekend mag worden verondersteld. Hij benadrukt dat we niet moeten vergeten; dat we het steeds in gedachten moeten houden. Op de rustdag zelf en daarbuiten. We zijn namelijk zo geneigd om het te vergeten. Wat vergeten we dan zo gemakkelijk?
2. Denk aan het ritme: '*gedenk de sabbatdag dat gij dien heiligt, zes dagen zult gij arbeiden.*' Dat is het scheppingsritme van die ene dag en de andere zes. Dit ritme is tot ons welzijn. Daar kunnen we ons niet straffeloos van afmaken. Het bevordert dus ons welzijn. De overtreding van het rustdaggebod straft zichzelf altijd. Dan hebben we nooit rust meer. Gods dag vergeten? Dat is Zijn werk vergeten; dat is je ziel vergeten.
3. Die dag is van een Ander: het is '*de dag van de HEERE, uw God*' (OT). Het is de dag van de Verbondsgod, Die ons en onze kinderen afzondert onder het licht van Zijn Woord en inzettingen. Het is ook de dag van de Kurios, de opgestane Gebieder (NT), Die leeft nadat Hij alles heeft volbracht. Eis die ene dag van de zeven toch niet op voor je eigen bezigheden. Dan beroof je God en Christus van Hun eigen dag. Dan krijgen Zij niet waar (alleen!) Zij recht op hebben.
4. Denk toch aan uw verantwoordelijkheid en uw voorbeeld: '*...dan zult gij geen werk doen, gij noch uw zoon.*' U draagt - als het om de rustdag gaat - grote verantwoordelijkheid voor uw gezin en uw omgeving. Vergeet toch niet, dat de volgende generatie altijd verder gaat op het doolpad van het kwijtraken van de rustdag.
5. '*Het is de sabbat des HEEREN... Hij rustte.*' Rusten is niet leeg niets doen en onderuit zakken. Het woord 'sabbat' houdt in: 1. ophouden met werken. 2. zich verlustigen in het werk van God alleen. Het gaat om stoppen met de slaafse arbeid en er zodanig inhoud aan geven dat het ons - innerlijk en uiterlijk - gaat om het werk van de Schepper, Die het begin is van alles. Maar zeker ook het werk van de Herschepper, in ons hart en leven. De Herschepper, van Wie op de eerste dag der week is gebleken: 'alles, alles is voldaan'. Immanuëls dag moet daarom uitsluitend in het teken staan van het levendmakende en oefenende werk van Zijn Geest. Totdat uiteindelijk zal klinken: 'het is geschied'. Dan is de laatste verkorene toegebracht
6. '*Daarom zegende de HEERE de sabbatdag en heiligde dezelve.*' Aan de afgezonderde rustdag is een verborgen zegen verbonden. De zegen die de Verbondsgod Zelf vanaf het prilste begin eraan verbindt. Voor de derde keer wordt Zijn Verbondsnaam in dit gebod genoemd. De zegen van God drie-enig is er dus zeker aan verbonden. Denk er toch aan dat u deze zegen niet kwijtraakt. Om welke schoonschijnende redenen dan ook.

'Gedenk...' toch (meer) deze zes aspecten van Gods lieve dag!

v. A.

Jubileum

Ds. J.M. Kleppe 45 jaar predikant

Ds. J. M. Kleppe herdacht op 17 augustus dat hij 45 jaar geleden als predikant werd bevestigd door ds. A. Vergunst. De bevestigingstekst is na 45 jaar actueler dan ooit: 'Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes en niet uit ons' (2 Korinthe 4:7).

ds. J.M. Kleppe

Kerkenraad
Gereformeerde
Gemeente Apeldoorn
en Rijssen-Noord

ranatha in Rijssen en de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap in Apeldoorn. Voor ambtelijk werk reist hij regelmatig naar de Verenigde Staten en Zuid-Afrika. Zijn voorzitterschap van de Stichting Bijbelse Hulpverlening (later Stichting Hudson Taylor voor Bijbelse Hulpverlening) brengt hem vele malen in China.

Na zijn emeritaat vestigt de predikant zich met zijn vrouw in Apeldoorn. Na een betrekkelijk korte periode van ziekte mag zijn echtgenote in 2006 de eeuwigheid aandoen. Het getuigenis van haar aandeel in Christus laat geen ruimte voor twijfel: 'Nu mag ik mijn eeuwige toekomst veilig weten bij mijn getrouwe God en Vader. In Christus is al mijn hoop en lust. Hij is mijn Verlosser, mijn hemelse Bruidegom, mijn enige Troost in leven én sterven.'

Rugklachten dwingen ds. Kleppe in 2014 het preken op te geven, een moeilijke beslissing voor de oude dienstknecht. 'De prediking van het Evangelie, het uitstellen van die weergaloos rijke Christus voor arme zondaren, daar lééft een mens bij. En alleen dáár leeft en overleeft de kerk mee. Christus verlost uit de banden van zonde, duivel en dood en koopt de Zijnen vrij door Zijn dierbaar bloed. Hij dronk de bittere kelk van lijden tot de laatste druppel leeg. Om de vreugde Hem voorgesteld, om een arm zondaarsvolk eeuwig zalig te maken, en opdat de Vader zal worden bereid de lof, de eer en de dank tot in eeuwigheid'. De Heere gedenke hem in Zijn gunst bij het klimmen der jaren, samen met degenen die hem lief en dierbaar zijn. De wens van dominee Kleppe is om dit alles in stilte herdenken. Het gemis van zijn innig geliefde vrouw maakt het hem onmogelijk om uitgebreid bij dit jubileum stil te staan.

Lichamelijke omstandigheden verhinderen ds. Kleppe om het Woord nog te bedienen. 'Een aarden vat, broos en breekbaar. Dat is een moeilijke weg die geleerd moet worden. Maar we moeten daar niet in blijven hangen. De tekst zegt meer: het gaat immers om die kostbare schat, de kennis van Christus, die door het Evangelie verspreid mag worden. Dan is het de alwetende en Alwijze God Die krachten geeft om dat Evangelie te verkondigen, maar op Zijn tijd ook die krachten inhoudt. Maar de eer is en blijft voor Hem alleen.'

Ds. Kleppe (86) wordt in 1930 geboren in Rotterdam en maakt als jongen daar de verschrikkingen van het bombardement en de hongersnood in de oorlog mee. Als jongeman is hij werkzaam in het bedrijfsleven. In de gereformeerde gemeente van Capelle aan den IJssel, waarheen hij na zijn huwelijk verhuist, mag hij dienen als ouderling. Ook functioneert hij enige tijd als voorzitter van het bestuur van de plaatselijke basisschool.

In 1967 laat het curatorium van de Gereformeerde Gemeenten hem toe tot de studie voor predikant. Vier jaar later verbindt hij zich aan de gemeente van Woerden, die hij vervolgens tien jaar dient. Na vier jaar in Apeldoorn te hebben gestaan, vertrekt hij in 1985 naar Rijssen-Noord. Naast deze grote gemeente (3500 zielen) krijgt hij vanaf 1997 ook de zorg voor de vacante gemeente Rijssen-Zuid. Onder leiding van de predikant komt het tot de vorming van een derde gemeente, Rijssen-West. In 2000 wordt hem eervol emeritaat verleend.

Ter gelegenheid van dit emeritaat wordt hem een koninklijke onderscheiding uitgereikt.

'Het werk in Rijssen was niet alleen veel, maar ook intensief. De scribe rekende later eens uit dat ik ongeveer 750 begravingen heb moeten leiden in Rijssen'. Tijdens zijn ambtsbediening is ds. Kleppe actief in de deputaatschappen Evangelisatie en Algemene Diaconale Zaken en is hij voorzitter van verzorgingshuis Ma-

Uit vroeger jaren

‘Geen andere naam dan Eliëzer’

Eliëzer Kropveld was van 1874 tot 1879 gereformeerd predikant in het Friese Koudum

Eliëzer Kropveld (1840-1920) was van Joodse afkomst. In 1870 werd hij predikant van de Christelijk Afscheiden Gemeente in Veldhausen, in het graafschap Bentheim (Dld). Daarna heeft hij een zestal gemeenten hier in Nederland gediend.

Als een Jood tot bekering kwam en gedoopt werd, was het vroeger niet ongebruikelijk om hem een andere voornaam te geven of een naam toe te voegen. Zo ging Salomon Duijtsch na zijn doop voortaan als Christiaan Salomon Duijtsch door het leven. Voordat Eliëzer Kropveld op 12 maart 1862 in Schoonbeek gedoopt werd, had ds. J. Moolhuizen voorgesteld dat hij voortaan Mattheüs of Nathanaël zou heten. Maar nee, daar voelde Eliëzer niet voor. Ook als christen wilde hij Eliëzer genoemd blijven worden. Hij had daarvoor gegronde redenen. Hij schreef hierover het volgende.

‘Reeds tal van jaren vóór mijn geboorte had wijlen mijn geliefde vader aan een borstkwaal geleden, die zijn gestel zeer had ondermijnd. Kort echter voordat ik

verwacht werd, scheen er een zeer grote ommekeer te hebben plaatsgevonden, waardoor de hoop werd gekoesterd dat een volkomen herstel nu weldra zou worden aanschouwd. Mijn vader, een zeer vroom Israëliet, zei tegen mijn moeder: ‘Als het kind dat wij verwachten een zoontje is, dan wijd ik hem uit dankbaarheid voor het herstel aan God. Dan noem ik hem uit dankbaarheid voor het herstel aan God. Dan noem ik hem Eliëzer, en zeg ik met Mozes: ‘Ki elouhei owi begnezri wajatsileini mijcheref Pargnou’, dat is: ‘Want de God mijns vaders is tot mijn hulp geweest, en Hij heeft mij verlost van Farao’s zwaard’ (Exodus 18:4). ‘De ziekte’, zei mijn vader, ‘is voor mij een zwaard geweest, en daarom wijd ik het te verwachten kind aan God.’ ‘Zie’, zei ik tegen ds. Moolhuizen, ‘is dit woord van Mozes niet veel sterker in mij

bevestigd dan in mijn vader? Hij toch heeft zich blijkbaar in het gewaande herstel vergist, want reeds drie weken na mijn geboorte is hij de weg gegaan van alle vlees, en moeder bleef met een zevental kinderen achter. Daarenboven paste hij het gezegde van Amrams grote zoon enkel toe op lichamelijke verlossing; ik daarentegen heb bijzonder stof om die spreuk tot de mijne te maken. Immers, de God van mijn vaderen, Abraham, Izaäk en Jakob, is als de Bondsgod tot mijn hulp geweest, en heeft mij gered van het zwaard van de helse Farao, die mij in het Egypte der zonde zeker gehouden zou hebben, had de Heere mij er niet genadig uit verlost.’ ‘Geen andere naam dan Eliëzer moet je hebben’, was nu het besluit van mijn vaderlijke vriend. En zo werd ik met die naam dan ook gedoopt.’

De islam als gewelddadige godsdienst [7]

De cultuur

De vraag naar de relatie tussen godsdienst en cultuur is een lastige. In bepaalde gevallen kun je zeggen dat een godsdienst opkomt uit een cultuur. In één geval kun je zeggen dat een godsdienst helemaal 'van boven' is gekomen.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

Het christelijk geloof is vrucht van Gods bijzondere openbaring. Het is de God van Abraham, Izak en Jakob Die Zich in Jezus Christus heeft geopenbaard en daarvan getuigenis geeft in de Bijbel. Uiteraard zie je wel culturele invloeden in het historische christendom. Maar het christelijk geloof als zodanig is geen product van de cultuur. Hoe zit dat nu met de islam? We spitsen deze vraag toe op het punt van godsdienstig geweld.

Macht en eer

Ongetwijfeld zijn er in de islam invloeden aan te wijzen van Gods algemene openbaring en zelfs van Zijn bijzondere openbaring. Mohammed kende joden en christenen van nabij. Wat hij van hen hoorde en zag was echter niet zo zuiver. Bovendien heeft hij de Bijbelse elementen verbasterd. Ik hoop daar nader op in te gaan in een volgende serie artikelen. Nu beperken we ons tot het verschijnsel 'geweld' dat dikwijls gepaard gaat met de islam. Waar komt dat vandaan?

Geweld is menselijk gedrag dat voortkomt uit begeerte naar macht. Deze begeerte is gegeven met ons gevallen menszijn. Ze is ons allen eigen. Wel lijken macht en eer een extra grote rol te spelen in Arabische culturen. Denk aan de vele stammenoorlogen, familievetes, bloedwraak, het doden van misbruikte dochters of zusters

om de eer van de familie hoog te houden, enzovoort. Het positieve principe van groepssolidariteit heeft een keerzijde. De sociologe Ruth Benedict maakt onderscheid tussen 'guilt cultures' (culturen waarin de nadruk ligt op persoonlijke verantwoordelijkheid en ervaren schuld) en 'shame cultures' (culturen waarin men zoveel mogelijk gezichtsverlies probeert te vermijden). De Arabische cultuur valt in de laatste categorie.

Geweld is menselijk gedrag dat voortkomt uit begeerte naar macht.

De islam is opgekomen uit deze cultuur. Niet alleen is zij een weerspiegeling van de Arabische cultuur; ze heeft deze op haar beurt versterkt. De normen en waarden van de patriarchale cultuur uit de zevende eeuw hebben hun weg gevonden in de Koran. Ze werden zodoende vastgelegd en bekrachtigd. Anders gezegd, ze kregen een godsdienstige stralenkrans.

Stempel op de islam

De nadruk op macht en eer heeft de islam sterk beïnvloed. We hebben dat al eerder gezien. Volgens moslims kan Jezus niet

aan het kruis gestorven zijn. Een echte profeet verliest immers nooit. En hij sterft zeker geen vervloekte dood. Macht en eer spelen ook een rol bij de bouw van gebedshuizen. Moskeeën moeten altijd hoger zijn dan kerken, zoals ook de huizen van moslims hoger moeten zijn dan die van christenen. Laatstgenoemden mogen ook nooit rechtspreken over moslims. Hetzelfde principe is van toepassing op politiek en grondbezit. Het bestaan van de staat Israël is een doorn in het oog van alle rechtgeaarde moslims. Palestijnen noemen 1948 het jaar van 'de ramp' (al naqba), niet alleen omdat mensen toen hun huizen kwijtraakten, maar vooral omdat 'het huis van de islam' een grote nederlaag leed. Islamisten zien de Joodse staat als een kankergezwell dat Allah heeft toegelaten om halfhartige moslims tot inkeer te brengen. Dit gezwell moet zo gauw mogelijk worden uitgeroeid.

Opvoeding

Macht en eer zijn ook kenmerkend voor een machocultuur. Rond de jaarwisseling van 2015/2016 werden vele vrouwen in Duitsland belaagd door alloctonen. Dr. J.J. de Rooter, arabist aan de Tilburg University, wijst erop dat de daders komen uit landen waar een sterke gezagsstructuur aanwezig is. Ze krijgen een cultuurschok in het vrije Europa en weten niet goed met die vrijheid om te gaan. Hoe dan ook, er is een geweldige botsing van culturen gaande. Het Westen en de islam zijn tektonische platen (aardkorsten) die schuiven en kraken.

'Veel aanrandingen in Keulen en andere Duitse steden zijn het gevolg van een bepaalde opvoedingsstijl', betoogt Tahmina Akefi. 'Een jongen krijgt van zijn moeder andere waarden en normen mee dan een meisje. De dochters moeten, al is het ten koste van hun eigen leven, de eer van de familie beschermen door zich aan alle strenge regels te houden. Ondertussen bestaan er voor een jongen amper regels. Hij is immers een man'. Wat Akefi zegt onderstreept het sterke verband tussen cultuur, godsdienst en geweld.

Wijzelf

Laten we intussen onszelf niet vergeten. In ieder mens schuilt een moordenaar. Kennelijk biedt de islam het juiste klimaat om uit de troebele diepten van de ziel duivelse waanzin los te weken. Maar die troebele diepten hoeven wij niet ver te zoeken. Hebben we dat al geleerd?

(wordt vervolgd)

Beroering rond de cholera-epidemie [2]

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

De leden van de kleine Gereformeerde Gemeente waren in Nieuw-Beijerland niet erg in tel. Dat kwam door de cholera-epidemie van anderhalve eeuw geleden nog eens duidelijk openbaar.

De ledeboeriaanse gemeente in het dorp in de Hoeksche Waard was nog maar pas ontstaan en ondervond heftige tegenstand. Het was volgens een gemeentelid 'soms tijds hoogst bezwaarlijk om op Gods dag door de bende straatslijpers heen te dringen om de kamer waarin wij samenkwamen, te bereiken.'

In 1863 vierde Nederland feest, want het was een halve eeuw geleden dat er een einde kwam aan de Franse overheersing. Dit festijn werd in Nieuw-Beijerland zeer 'uitspattelijk' gevierd.

Juist in die tijd ging oefenaar D. Bakker uit 's-Gravenpolder in de Gereformeerde Gemeente voor. 'Met buitengewone kracht verleende zijn grote Zender hem genade en vrijheid om tegen de gruwelen van land, volk en plaats te betuigen', schreef een tijdgenoot. 'In één zijner leerredenen getuigde hij ten aanhore der ganse schare belangstellenden en nieuwsgierigen dat de rechtvaardige Rechter niet achter zou blijven om deze bespottingen van Zijn weldaden te bezoeken, en dat Hij een bezoeking zou brengen over de inwoners dier plaats, waaruit men de gruwelen der gepleegde zonden zou kunnen kennen. Had men zich nu door allerlei zotte verkleedingen onkenbaar gemaakt voor zijn naaste, de Heere zou ook een bezoeking geven, waardoor men vanwege Zijn oordelen alsdan ook onkenbaar zou worden voor zijn naaste.'

Ninevitische bekering

En dat gebeurde toen drie jaar later de cholera toesloeg, de geheimzinnige ziekte waartegen geen kruid gewassen was.

De Nieuw-Beijerlanders moesten terugdenken aan de preekbeurt van oefenaar Bakker, toen hij het oordeel had aangezegd vanwege de uitspattingen tijdens het bevrijdingsfeest. 'Opmerkelijk was hoe spoedig de patiënten, wanneer zij er enigszins door aangegrepen werden, in weinige ogenblikken zo door de smarten en weeën verkrompen en invielen, dat zij schier onkenbaar werden, zelfs voor hun eigen huisgenoten, evenals de leraar voor een paar jaar aangekondigd had'. De besmettelijke ziekte weerhield Bakker, die inmiddels predikant was, er niet van opnieuw naar het dorp te komen. Hij preekte avond aan avond 'om het volk dood en leven, hel en hemel, rampzaligheid en gelukzaligheid aan te kondigen'. Boeren legden hun werk neer en liepen in de namiddag al naar Nieuw-Beijerland om een plaats te bemachtigen. Zelfs aan-

zienlijken, 'die anders met dergelijke samenkomsten de spot dreven', stapten de schuur binnen waar de Zeeuwse predikant zou voorgaan. 'Het gelek al veel op een Ninevitische bekering, hetgeen wij in die dagen daar mochten aanschouwen'.

Spotternij

Overal heerste de angst. Wie zou het volgende slachtoffer zijn? Ds. Bakker bleef op Nieuw-Beijerland totdat hij zelf ook in lichte mate aangetast werd. Dat was al de derde keer, en opnieuw genas hij. In 1867 was de epidemie voorbij. En de angst en levensernst van veel dorpelingen ook. Er waren mensen van wie was gedacht dat ze waar berouw hadden, maar die later 'door moedwillige spotternij de vroegere vreze zochten te vergeten'. Er was zelfs iemand die in een brief de draak stak met de voorganger die Nieuw-Beijerland ernstig had gewaarschuwd. Verschillende kranten weigerden het ingezonden stuk, maar de liberale Nieuwe Rotterdamse Courant wilde er wel ruimte voor vrijmaken. En zo lazen de NRC-lezers het volgende, niet erg verheffende epistel: 'Iedereen wordt opmerkzaam gemaakt, dat er a.s. zondag in het neven-kerkgebouw te Nieuw-Beijerland zal te zien zijn: een reuzen-papegaai van het Patimisch ras. Volgens de Opperstuurman van het schip 'Apokalyptus' die dit dier op zijn laatste reis door de Sporaden gevangen heeft, zou het een echte afstameling zijn in de rechte linie van de papegaai, die bij het worden der Openbaringen op Patmos tegenwoordig was. Het belangwekkende beest zal spoedig verstaanbaar Hollands kunnen spreken en is in zijn gebaren en afgebroken taal gemeenzaam met het Opperwezen, zodat het ieders verbazing wekt en alle twijfel wegneemt omtrent zijn hoge afkomst'.

Een eer gesmaad te worden

Ds. Bakker kreeg het stuk waarin hij bespot werd, zelf ook onder ogen. Toen hij de volgende keer in Nieuw-Beijerland preekte, nam hij het mee naar de preekstoel en las het voor. Zijn toehoorders 'die daarvan nog heugenis hebben, zouden kunnen getuigen, op welk een eigenaardige wijze de Geest Gods hem opening en vrijmoedigheid schonk, om deze zaak in zijn predikatie tot stichting en vertroosting van de hier op aarde aan de spot en de hoon der wereld blootgestelde kinderen Gods aan te wenden, ja hoe het hem zelf een eer was, aldus door de wereld gesmaad te mogen worden'.

(slot)

Onze dove vrienden in de kerk

B. Agteresch,
secretaris Dovenzorg

Eeuwenlang hadden doven helaas niets in de kerk te zoeken, eenvoudig omdat de kerk niets te bieden had. Een dove kon je niet bereiken met taal, hooguit met wat wonderlijke gebaren.

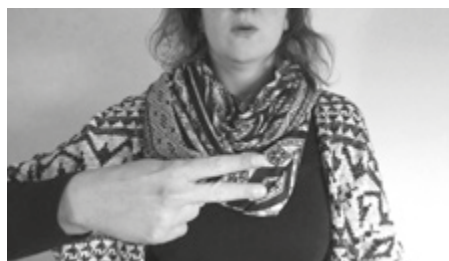
Van godsdienstige opvoeding kwam meestal weinig terecht. De meeste doven konden ook niet spreken, eenvoudig omdat men dacht dat je een dove niet kon leren spreken. In de Bijbel wordt wel aandacht besteed aan de dove naaste. De Heere neemt hem in bescherming. De Heere Jezus geneest een dove die zwaarlijk sprak. (Zie ook het pas uitgekomen boekje "Effatha" van onze dovenpastors ds. W. Harinck, ds. W.J. Karels en ds. M. Karens.)

Dovendiensten

Ook in onze gemeenten besteedde men aanvankelijk nauwelijks aandacht aan dove gemeenteleden. Men had daar ook geen mogelijkheden voor. Eigenlijk had het horende gemeentelid een handicap naar de dove en omgekeerd. Ze konden elkaar niet bereiken via de taal, het belangrijkste communicatiemiddel. Gelukkig kwam daar

Gebaar: 'preek'.

Gebaar: 'ondertiteling'.
(beelden: Doven-Contact - april 2016)

in de beginjaren zestig van de vorige eeuw verandering in. Doven vroegen zelf om aparte dovendiensten. Student D. Hakkenberg werd daarvoor aangezocht, omdat hij een goed mondbeeld had, zodat de doven de woorden van zijn mond konden aflezen. Jarenlang zijn om de veertien dagen op zaterdagmiddag ergens in het land dovendiensten belegd, die bezocht werden door doven vanuit het hele land en vanuit wel vijf verschillende kerkverbanden. Deze diensten waren voor hen vaak het enige middel om preken te horen (af te lezen van de lippen).

In de tachtiger jaren werden de preken ondersteund met gebaren en nog later kwamen er doventolken in de kerk. De nieuwste mogelijkheid om de preek te volgen is een programma op de spraakcomputer, dat de gesproken taal omzet in tekst, zodat de dove het gebed en de preek in de kerk op zijn tablet kan lezen. Deze nieuwe ontwikkelingen hebben wel tot gevolg dat de noodzaak om dovendiensten te beleggen minder wordt. Het bestuur van Dovenzorg heeft daarom besloten voortaan om de drie weken een dovendienst te beleggen. Een van de gevolgen hiervan is dat doven meer betrokken zijn op de eigen gemeente. Voor de gemeenteleden is dat een uitdaging om met dove gemeenteleden contact te zoeken.

Een moeilijkheid daarbij blijft de communicatie, hoewel er tegenwoordig veel doven zijn die operatief een CI (cochleaire implant) gekregen hebben, waardoor ze beter kunnen communiceren.

Wereld van stilte

Hoewel doven via de moderne media veel meer mogelijkheden hebben om met doven en ook met horenden te communi-

ceren, blijft het toch waar dat velen nog steeds leven in de wereld van de stilte. Dat betekent niet alleen dat ze bij voorbeeld geen muziek kunnen beluisteren en niet kunnen genieten van mooie vogelgeluiden, maar ook dat de communicatie met de horende naaste moeilijk blijft.

Verhoudingsgewijs zijn er veel minder doven dan bijvoorbeeld mensen met een verstandelijke beperking. Ruwweg geschat zijn er in onze kring (de rechterflank van de gereformeerde gezindte) zo'n 100 volwassen doven - zonder de mensen die lijden aan ouderdomsdoofheid- en zo'n 60 kinderen en jongeren. De meerderheid neemt deel aan de activiteiten van Dovenzorg (kerkdiensten, Bijbelstudie, kinderclubs in Kampen, Tholen en Werkendam, ontmoetingsdagen, kinderkampen e.d.). Niet in al onze gemeenten wonen mensen met ernstige gehoorbeperkingen. Mochten ze in uw gemeente wel wonen, probeer ze dan letterlijk tot een hand (via gebaren) te zijn.

Dove mannen kunnen bijvoorbeeld betrokken worden bij hand- en spandiensten in de gemeente. Dove vrouwen moeten niet alleen hartelijk welkom zijn op de vrouwenvereniging, maar ook daadwerkelijk geholpen worden, liefst met gebaren, maar ook met kopieën. In de gemeente Kampen hebben heel wat leden een gebarencursus gevolgd. Dat verdient navolging. In andere gemeenten helpen speciale teams het spraakprogramma voor de preken te verbeteren.

Met duidelijk spreken komt de communicatie vast wel op gang. Probeer na een kerkdienst eens met een dove te spreken over de gehouden preek. Uiteindelijk geldt ook voor hen dat het geloof is door het gepredikte Woord.

Dovenzorg

Op de website van Dovenzorg staat veel informatie, onder andere 7000 gebaren. Voor kinderen is het zinvol om samen gebaren te oefenen.

Doofheid is een verborgen handicap die veelal wordt onderschat door buitenstaanders. Trekt u zich het lot van de doven door hen bij het gehele gemeentelven te betrekken en uw huizen voor hen open te stellen, mede om de eenzaamheid op te heffen. Als u nog geen abonnement hebt op Doven-Contact (via bagteresch@kliksafe.nl) bevelen we het u van harte aan (€ 6,- per jaar)

Moge voor onze doven en voor de horenden (maar geestelijk doven) gelden de woorden in Jesaja 29:18: 'En te dien dag zullen doven horen de woorden des Boeks.'

Uw Koninkrijk kome

Jaarverslag ZGG 2015

Het jaarverslag over 2015 wordt ons door het deputaatschap voor de zending aangereikt onder de titel "Uw Koninkrijk kome". In deze bede uit het "Onze Vader" wordt door de Heere Jezus aan de discipelen, en in hen aan de kerk van alle eeuwen, geleerd om te bidden om de bewaring en de vermeerdering van Gods Kerk.

ds. J. Driessen,
Moerkapelle

Welnu, dit verslag over het jaar onzes Heeren 2015 wil ons in kort bestek een overzicht bieden van het zendingswerk zoals dat onder leiding van het deputaatschap voor de zending vanuit de kring van onze gemeenten mag worden verricht.

In het duidelijke, open te vouwen omslag van dit jaarverslag, wordt onder andere een overzicht geboden van de verschillende velden waar 20 zendingswerkers actief zijn. Daarnaast wordt aangegeven hoe ook financiële ondersteuning wordt gegeven aan een tiental werkers in dienst van MAF en Wycliffe, en wordt tevens duidelijk gemaakt dat er 2 werkers in opleiding zijn, maar ook dat er niet minder dan 6 vacatures zijn! Tenslotte is zichtbaar hoe in plaatselijke gemeenten 145 zendingscommissies het zendingswerk proberen te ondersteunen.

Op de pagina's 3 tot en met 5 vinden we het overzicht "ZGG algemeen 2015". Aandacht wordt gegeven aan missie, deputaatschap en bureau, zendingswerkers, beleidsontwikkeling en financiën. De pagina's 6 tot en met 9 bieden een mooi foto-overzicht van de

zendingswerkers en gezinnen, en van hen die per 31 december 2015 in opleiding zijn. In het verslag vinden we verder een uitvoerig overzicht van de financiën, een vooruitblik voor 2016, maar ook een aantal pagina's waarin de verschillende facetten van het werk op de velden wordt beschreven. We denken daarbij aan door-ontwikkeling, stabiliteit, toerusting, inhoudelijke samenwerking en dergelijke.

Verder komt ook de relatie met de zusterkerken in Papua en Nigeria aan de orde en wordt aandacht gegeven aan de samenwerking met andere organisaties in verband met het zendingswerk. Het verslag wordt besloten met enkele hoofdstukken over het thuisfront: ouders van zendingswerkers, regionale bijeenkomsten, voorlichting en thuisfront.

Kortom: het zendingsbureau heeft kans gezien om in kort bestek veel informatie te bieden, om zo ouderen en jongeren te stimuleren biddend gevolg te geven aan de oproep in het Woord vooraf, en vooral aan de oproep van de Heere Jezus zelf, om aanhoudend te bidden: 'Uw Koninkrijk kome'.

**Dit boeiende verslag telt 48 pagina's en is kosteloos verkrijgbaar bij het Zendingsbureau,
Postbus 232, 3440 AE Woerden;
E-mail: info@zgg.nl; Tel.: 0348-489950.
Beslist bestellen!
En... gééf er toch ook maar wat voor:
NL44 INGB 0000 3976 07.**

Verder komt ook de relatie met de zusterkerken in Papua en Nigeria aan de orde en wordt aandacht gegeven aan de samenwerking met andere organisaties in verband met het zendingswerk.

Foto: Nigeria Reformed Church

Boekennieuws

"Zijn genade zij met u" (een selectie uit de brieven), Samuel Rutherford; uitg. Den Hertog, Houten; ISBN 978 90 331 2739 7; 128 blz.; € 16,90.

Zijn genade zij met u

Rutherford schreef meer dan 350 brieven, aan vrienden en vriendinnen, aan mensen van adel en aan het gewone volk. Vele van die brieven schreef hij vanuit zijn gevangenis in Aberdeen, waarheen hij was verbannen omdat hij zich verzet had tegen het bisschoppelijk bestuur van Karel I.

In het boek "Zijn genade zij met u" is een selectie van deze brieven opgenomen. Ze verschenen enkele jaren geleden reeds in De Wachter Sions, kerkblad van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Ds. J. Roos schreef voor dit boek een "Ten geleide". S. Houtekamer, die deze brieven opnieuw uit het Engels heeft vertaald, schreef een levensschets. Elke brief leidt hij in met achtergrondinformatie over de historische context en iets over de personen aan wie de brieven gericht zijn.

Rutherford was een vaardig schrijver. Hij schrijft vol verheven gedachten van zijn geest, vol hoogstaand proza over geestelijke ervaringen, alsof het taal uit het Hooglied is. In een brief aan de adellijke Lady Kenmure spoort hij aan om bereid te zijn: 'U weet niet hoe spoedig uw trouwdag zal komen. Ja, is de eeuwigheid

niet vlak bij u? Het wordt dan tijd dat u uw bruiloftskleed gereed hebt. Slaap niet bij de komst van uw Heere. Ik smeeek God dat u op uw voeten staat wanneer Hij klopt'. Aan John Kennedy, die in de beproeving verkeerde, liet hij weten: 'Voorwaarts dan, lieve broeder, en verlies uw houvast niet. Houd de waarheid vast. Verkoop voor de wereld geen greintje van Gods waarheid, vooral nu niet, wanneer de meeste mensen de waarheid afmeten naar de geest des tijds, zoals jonge zeelieden hun kompas richten op een wolk'. Aan een 'geliefde mevrouw', die naar het einde verlangde, schreef Rutherford: 'Onze schone morgen is zeker op komst, de morgenster gaat bijna op en we zijn niet vele mijlen van huis verwijderd'.

J. van 't Hul, Lieren

"Jonathan, Sauls zoon, Davids vriend", ds. A. Schot; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 275 4; 190 pag.; € 16,95, e-book € 12,99.

Jonathan, Sauls zoon, Davids vriend

Van de hand van onze geliefde vriend en broeder uit Nunspeet verscheen een bundel met dertien preken over het leven van Jonathan. Alleen al de titel van het boek is veelzeggend: "Jonathan, de zoon van Saul, de vriend van David". In deze titel klinkt reeds door het werk Gods. Want mensen zijn niet in staat dit te bewerkstelligen. Hoe nu de zoon van de grootste vijand van David wordt tot zijn grootste vriend.

David was immers menselijkerwijs gesproken voor Jonathan de grootste sta-in-de-weg om te komen tot het koningschap over het volk Israël. Maar de Heere heeft hem ingewonnen om die plaats aan David af te staan.

Niet om de andere preken uit deze bundel ook maar enigszins achter te stellen, maar hoe duidelijk komt het in de vierde preek uit, die handelt over de verbondssluiting tussen Jonathan en David, wat nu de beweegredenen geweest zijn aan de kant van Jonathan om dat verbond met David te sluiten.

Jonathan beminde David als zijn ziel. De diepe geestelijke verbondenheid tussen die twee mensen wordt op een heel tere wijze door onze broeder aan de orde gesteld. Natuurlijk worden vanuit deze geschiedenis de lijnen getrokken naar Hem, van Wie geldt dat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in de dood, en met de overtreders is geteld geweest; en Hij veler zonden gedragen heeft, en voor de overtreders gebeden heeft. Hoe Hij uit liefde tot de deugden van Zijn hemelse Vader, maar ook uit liefde tot Zijn zwarte bruid, Zichzelf overgegeven heeft tot in de dood des kruises.

Aan de andere kant wordt er door onze broeder ook duidelijk op gewezen hoe het ons zal vergaan wanneer we net als Saul ons in

vijandschap verzetten tegen de Heere en Zijn werk. Zo worden de twee wegen en de twee poorten duidelijk aangewezen. Tevens trekt ds. Schot in deze bundel ook heel duidelijk lijnen naar de tijd waarin wij leven met zijn vele zorgen wanneer het gaat over de huwelijksmoraal, maar ook over de moderne media.

De preken uit deze bundel zijn heel geschikt om gebruikt te worden in de leediensten. Maar ook voor het persoonlijk gebruik.

Het is onze wens dat deze bundel ook in handen mag komen van onze jonge mensen, omdat er zo duidelijk in openbaar komt hoe de Heere door Zijn Geest twee jonge mensen aan elkaar verbindt. De Heere stelde deze bundel tot een rijke zegen voor jong en oud.

ds. P. Melis, Ermelo

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Bedankt:

voor Lynden (VS), ds. C. Sonneveld te Krabbendijke; voor Rock Valley (VS), ds. E. Hakvoort te Norwich (Canada)

PASTORIEZORGEN

'Na een hartinfarct (zondagnacht 7 augustus) werd ds. Hogchem opgenomen in het ziekenhuis, maar is inmiddels (dinsdag 9 augustus) weer ontslagen. Zijn hartspier bleek niet beschadigd, enkele stents zijn geplaatst. Zijn situatie is stabiel en hij hoopt zijn werkzaamheden geleidelijk aan weer op te bouwen'. Dit bericht over onze geliefde ambtsbroeder ontvingen we van zijn gezin voor ons weekblad. Het is bijna vijf-en-twintig jaar geleden dat de ambtelijke dienst mocht worden aangevangen met de woorden uit Exodus 3 vers 14: 'En God zeide tot Mozes: IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL'. Wat kunnen we onze broeder voor eigen hart en leven beter toewensen dan de diepe inhoud van deze woorden? Onze kanttekenaren schrijven onder andere: 'Dit betekent, dat God, Die Mozes zond, eeuwig is in Zijn Wezen, getrouw in Zijn beloften,

en almogend in derzelve uitvoering'. En als het gaat om de ambtelijke dienst in de grote gemeente van Genemuiden, bestendige de Heere het vervolg van de intredetekst: 'IK ZAL ZIJN heeft mij tot ulieden gezonden'. B.L.

VERGADERINGEN CLASSIS DORDRECHT

Op maandag 29 augustus vergadert de classis Dordrecht, aanvang: 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam, i.v.m. het peremptoir examen van kandidaat M.T. Al-Chalabi, die het beroep van de gemeente Brakel heeft aangenomen. Aansluitend daaraan zal hij een proefpreek houden. Belangstellende manslidmaten kunnen deze vergadering bijwonen. De classisvergadering zal op maandag 19 september, aanvang: 19.30 uur, in hetzelfde kerkgebouw worden voortgezet. Dan zullen alle overige agendapunten behandeld worden.

VERGADERING CLASSICAAL CONTACT DORDRECHT

Het Classicaal Diaconaal Contact

Dordrecht organiseert een avond rond het thema "huwelijksproblemen en de verantwoordelijkheid van kerkenraden en diaconieën hierbij". Graag wordt u als kerkenraad/ambtsdrager uitgenodigd voor deze avond. Datum: maandag 5 september, van 19.30-22.00 uur. Locatie: kerk Gereformeerde Gemeente Werkendam. Inleider: E.J. Verbruggen, regiomanager bij de Vluchtheuvel en ouderling van de gemeente van Dordrecht. Uw aanmelding wordt via f.a.mulder@kliksafe.nl op prijs gesteld.

JAARLIJKSE (CONTACT) AMBTSDRAGERSBIJEENKOMST IN GOES

De Stichting tot Hulpverlening der Gereformeerde Gemeenten in de particuliere synode Zuid belegt op woensdag 7 september een (contact) ambtsdragersbijeenkomst over het onderwerp "Pastoraat bij psychisch zieke gemeenteleden (en hun familie)". Inleider: dhr. H. van Groningen, directeur van de Stichting de Vluchtheuvel en ouderling van de gemeente te Kapelle-Biezeling. Plaats: Sionkerk te Goes, Louise de Colignylaan 177. Aanvang: 19.30 uur

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2016

Pag. 241, **gemeente HOUTEN**. Scriba m.i.v. 1 september 2016: M. Schot, Staatsspoor 45, 3994 VE Houten, tel. (030) 6390428, e-mail: scriba.gghouten@gmail.com

Berichten

ROMMELMARKT/VERKOPING TE NIEUWE TONGE

Rommelmkt en verkoping op zaterdag 27 augustus, van 9.00-14.30 uur, rondom de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Nieuwe Tonge, Oranjestraat 17. De opbrengst is t.b.v. aflossing schuld kerkgebouw.

C-CURSUS VAN DE CGO IN AMERSFOORT EN GOES

In september starten twee eenjarige verdiepingscursussen, de 'C-cursussen! Degenen

die de A- en B-cursus hebben gevolgd, kunnen zich hiervoor laten inschrijven, ook zij die weinig tijd hebben, maar toch graag een leerzame cursus willen volgen. Er worden verdiepingslessen Bijbelkunde, Dogmatiek en Ethiek gegeven.

Cursusplaatsen: Amersfoort en Gouda. Docenten in Goes zijn: ds. P.D. den Haan (Bijbelkunde), drs. J. van Mourik (Ethiek) en ds. C.J. Meeuse (Dogmatiek).

Docenten in Amersfoort zijn: ds. D. de Wit (Dogmatiek), ds. L. Terlouw (Ethiek) en H. van

Dam MA (Bijbelkunde).

De roosters kunt u vinden op de website: www.cgo.nu. Hier kunt u zich ook aanmelden.

Kerkdiensten

ZONDAG 21 AUGUSTUS 2016

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Apeldoorn 10.00 en 16.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 15.00 uur ds. F. Mulder; Barendrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W. Silfhout; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur stud. W. Mouw; Berkenwoude 19.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Bodegraven 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Borssele 18.00 uur ds. S. Maljaars; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. G.W.S. Mulder en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. G. Clements; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 19.00 uur ds. H. Brons; Deventer 15.00 uur ds. A. Schreuder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 19.00 uur ds. B. Labee; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. E. Bakker; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 uur ds. G. Clements en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. L. Blok en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. W. Harinck; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Hardinxveld-Giessendam 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Hilversum 19.00 uur ds. A. Schot; Hoofddorp 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Hoogvliet 16.30 uur ds. J. Driessen; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 14.30 uur ds. S.W. Janse; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburch; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 19.00 uur ds. M. Joosse; Leiderdorp 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Lely-

stad 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Middelburg-Centrum 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Middelburg-Zuid 9.30 en 15.30 uur ds. S. Maljaars; Middelharnis 14.30 uur ds. J. van Belzen; Mijdrecht 10.00 uur ds. H.A. van Zetten en 19.00 uur ds. L. Terlouw; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur ds. J. Driessen; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerter Aa 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. C. Harinck; Oostburg 10.00 en 14.30 uur kand. M.H. Schot; Oosterend 11.30 en 16.30 uur ds. M. Mondria; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 18.30 uur ds. G.J. Baan; Opperdoes 16.00 uur stud. J.B. Huisman; Oud-Beijerland 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Poederrijen 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Puttershoek 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur stud. E.J. Boudewijn en 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Noord 14.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. G. Pater; Scherpenisse 14.30 uur ds. K. Boeder; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur stud. J.B. Huisman en 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. P. Mulder; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. A. Verschuure; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardinggen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Wierkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. C. van Krimpen en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Westzaan 19.00 uur stud. J.B. Huisman; Wierden 14.00 en 18.30 uur stud. J. de Kok; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds.

W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckeveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. H. Paul en 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 19.00 uur ds. J. IJsselstein.

DINSDAG 23 AUGUSTUS 2016

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. D. de Wit; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J. van Belzen; Drachten 19.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Enter 19.30 uur ds. G. Bredeweg; 's-Gravenpolder 19.30 uur (voor de GBS) ds. A. Schot; Mijdrecht 19.30 uur ds. L. Blok; Nisse 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Oosterend 19.00 uur ds. M. Mondria; Opperdoes 19.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. G. Pater; Urk 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

WOENSDAG 24 AUGUSTUS 2016

Aalst 19.30 uur ds. J. IJsselstein; Beekbergen 19.30 uur ds. M. Karens; Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Gorinchem 19.30 uur (voor de GBS) ds. P. Blok; Goudswaard 19.30 uur ds. D. de Wit; Hilversum 19.45 uur ds. K. Boeder; Kamperland 19.30 uur ds. A. Schot; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. C. van Ruitenburch; Meeuwen 19.30 uur ds. G. Beens; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Nijkerk 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. P. Melis; Oude-Tonge 19.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. M. Mondria; Scherpenzeel 14.15 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Soest 19.30 uur ds. J. van Belzen; Westzaan 19.30 uur ds. M. Joosse.

DONDERDAG 25 AUGUSTUS 2016

Borssele 19.30 uur ds. A. Verschuure; Delft 19.30 uur ds. L. Terlouw; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Rilland-Bath 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Scherpenisse 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Sint Annaland 19.30 uur ds. P. Mulder.

VRIJDAG 26 AUGUSTUS 2016

Beekbergen 14.00 uur (huw.bev.) ds. C.A. van Dieren; Gouda 15.30 uur (huw.bev.) ds. G. Clements; Haamstede 14.45 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; Ridderkerk 13.00 uur (huw.bev.) ds. G. Pater; Terneuzen 13.30 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 21 AUGUSTUS 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2,

Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. G. v.d. Breevaart; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de

Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. A. van Setten en 17.30 uur kand. M.H. Schot; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging
Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn
Dag en nacht bereikbaar, in elke regio
(0172) 23 33 38
Wij verzorgen alleen begrafenissen

FIETSTOCHT DE SCHUTSE
D.V. 27 augustus is er een fietstocht voor De Schutse. Beginpunt is bij de Ger. Gem. in Ned. De Beek-Uddel, Paleisweg 214 te Ermelo.
Inschrijven tussen 10:00 en 11:30.
Onderweg zijn er twee rustplaatsen waar ook brood, drinken en ijs gekocht kunnen worden. Er zijn 3 routes: 25, 40 en 55 km.
Voor info: 06-25252570/06-51569073.

Psychologiepraktijk Van Pelt

Behandeling van volwassenen met psychische problemen

De Jagerweg 260 • 3328 AA Dordrecht
T 06-12679989 • E info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

In Veenendaal-centrum te huur: Gezocht:
Kostganger bij hartelijke licht dementerende oudere dame die het gezellig vindt om een huisgenoot te hebben.
Zij houdt van regelmaat, dus bij voorkeur iemand die deze stabiliteit heeft en niet geeft om betrokkenheid wederzijds.
Het betreft een gemeubileerde zolderverdieping voor rustige jonge vrouw of man. Kamers hebben een wastafel en er is WiFi aanwezig.
Lage huurprijs. Tel 06-29400384 of mailen naar aebbers@stwillem3ede.nl

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstoffering
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

In buitengeb. Aagtekerke,
vrijst. vak. won. te huur.
Gr. tuin met uniek uitzicht over Walcheren. Max. 8 pers. Ook zeer geschikt voor senioren. Wk. 35 en na wk. 36 vrij. Herfstvak. nog vrij.
Tel. 06-51606215 of 0118-582953

Praktijk den Uijl
biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedings-ondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper **010-458 31 12**
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman **0182-58 39 32**
Gouda

Dag en nacht bereikbaar
WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke
www.praktijkdenuijl.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk Orgels

NIEUWERKERK A/D IJssel
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52
www.stolkorgels.nl

Krabbendijke
Nederhemert, Nrd.
Papendrecht

HARKES
Begrafenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop
www.harkesbegrafenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen
0172 - 21 21 22

Kleinschalig Wonen

'Mijn moeder is in vertrouwde handen in de kleinschalige woongroep van Cedrah.'

Bij Cedrah bieden we mensen met dementie de gelegenheid om een waardevol leven te leiden. Wij bidden en lezen uit de Bijbel en op zondag luisteren we naar de kerktelefoon. Een vertrouwde omgeving biedt bewoners een houvast; een veilig gevoel. De kamers worden bijvoorbeeld zoveel mogelijk samen met hen en de familie ingericht. Bekende gezichten van familie zijn ook belangrijk, daarom zijn zij altijd welkom.

Door de kleine schaal van onze woongroepen kennen we elkaar beter en hebben we meer tijd voor elkaar. Als meneer Bongers een uurtje wil uitslapen en mevrouw Van Elst verwend wil worden met vers vruchtensap, dan kan dat. We stimuleren de bewoners ook om te helpen in de huishouding. Dat geeft ze iets om handen en structuur aan hun dag.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Meer informatie?

Bel naar 0118 67 66 00,
mail naar zip-info@cedrah.nl
of ga naar cedrah.nl.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Heel veel Aanbiedingen!
www.derooboeken.nl
078-6124081

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie - Stem- en onderhoudswerk

Kostadres aangeboden in Molenwaard voor jongen.
Gemeubileerde kamer van ma t/m vrijdag
Tel. 0184-683196

G.J. van der Vliet
begrafenisverzorging

- Begrafenissen in het hele land
- Geen crematies
- Persoonlijke begeleiding met zorg, respect en stijl
- Kijk voor meer informatie op www.gjvandervliet.nl

Boekweitweg 22, 8075 CP, Elspeet
06 12934519 - 0577 492830

D.V. zaterdag 20 augustus:
jaarlijkse fietstag Beekbergen
t.b.v. Simon de Looier. Start tussen
9.30 en 11.00 uur vanaf de Ger. Gem.
(Ruitersmolenweg). Informatie:
www.fietstochtbeekbergen.nl

Refojobs REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATISCHE WERKGEVERS

Vacature aanmelden? info@refojobs.nl / (06) 8143 0157

MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR RMU, SIRJON, CEDRAH EN DRIESTAR EDUCATIEF

concert

Datum **D.V. 17 september 2016**
Aanvang **19.30 uur**
Collecte **voor Helpende Handen**
(afd. Rotterdam)

Spreekor **Dhr. Jaco Pons**
Koren **CSMZ**
(Christelijk Samengesteld Mannenkoor Zeeland)
Omnis Cantare
o.l.v. Ron van Ommen
Sebanjakoer
o.l.v. Wilma Kraaijeveld

Adres **Chr. Ger. Kerk**
Voordijk 252
Barendrecht

www.siloah.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Te huur: Ons 'Boshuis'
Op de Veluwe, gem. Epe. 4-6 pers. + baby.
Rust, ruimte, privacy. Nog enkele weken beschikbaar met hoge korting! Vrij vanaf 19 aug. tot 5 sep. en na 9 sep.
Info: 06-18632642

Psychologenpraktijk Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · pekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Ivm verkoop huidige woning zoeken wij (net echtpaar 55 plus /geen thuiswonende kinderen /geen huisdieren)
per 1 november 2016
een tijdelijke huurwoning
tot en met medio maart/april 2018. Liefst Oud-Beijerland/Hoeksche Waard. Ook Rotterdam Alexanderpolder-Ommoord, Capelle aan den IJssel en Barendrecht zeer welkom. Wie kan ons helpen?
Telefoon in avonduren: 06-51566278.

Van Horssen bv BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Verhuisd.
Vanaf 8 aug. Is het nieuwe adres van
Mw. B. W. Hulsman en
Mw. N. L. de Kraker
Zorgcentrum Spoorzicht
Cuneraweg 170-172
3911 RR Achterberg (Gem. Rhenen)
Tel. 0317-683484

Te Huur in Dordrecht
vanaf dv. 19 September 2016
nette vernieuwde **stadswoning**
op begane grond
Met eigen huisnummer en voorzieningen, vrij parkeren, nabij centrum en station.
Reageren kan via www.rentemeesters.nl
of bel 0318-652783.

Een gezellige groep christelijke studenten die elke week samenkomt voor lezingen of activiteiten. Het is vrijblijvend en je bent altijd welkom!

Geïnteresseerd? Kijk op de website voor meer informatie en kom snel eens langs!

www.werkgroepstudenten.nl/gergemkringen

EDE-WAGeningen GRONINGEN LEIDEN ROTTERDAM UTRECHT ZEELAND

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteur: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 055-5063639
E jvthul@refdag.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
T 078-6912899
F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalings abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 26,- per jaar + extra portokosten. Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Verzekering van het geloof uit de vruchten

Hebben de opstellers van de Heidelbergse Catechismus zich niet vergist in zondag 32? Ze spreken daar over de verzekering bij zichzelf (van het geloof) uit de vruchten. Het gaat toch om zaken waar we zelf geen handtekening onder kunnen zetten en die gegeven zijn van Boven?

Heidelbergse Catechismus

Vraag en antwoord 86 uit zondag 32 luidt: 'Aangezien wij uit onze ellendigheid, zonder enige verdienste onzerzijds, alleen uit genade, door Christus verlost zijn, waarom moeten wij dan nog goede werken doen? Daarom dat Christus, nadat Hij ons met Zijn bloed gekocht en vrijgemaakt heeft, ons ook door Zijn Heilige Geest tot Zijn evenbeeld vernieuwt, opdat wij ons met ons ganse leven Gode dankbaar voor Zijn weldaden bewijzen, en Hij door ons geprezen worde. Daarna ook, dat elk bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij, en dat door onze godzalige wandel onze naasten ook voor Christus gewonnen worden. Het cursief weergegeven stukje uit het antwoord roept bij de vraagsteller bedenkingen op. Is dit niet wat gewaagd uitgedrukt? Hebben onze vaders wel voldoende afstand gehouden van de roomse kerk, met haar leer van goede werken? En, dichter bij huis, komen we hier niet in het vaarwater van veel 'gelovige' mensen die -zonder wedergeboortemenen God te dienen met al hun doen en laten?

Collectant

We moesten bij deze vraag terugdenken aan een ontmoeting met een collectant, die enige tijd geleden voor een goed doel aan de deur stond. Ze woonde in de buurt

van de pastorie en wist precies hoe het zat. Ze begon zich te verontschuldigen dat ze niet kerkelijk was en dat ze wist dat een dominee dat niet goed vond. Vervolgens sprak ze: 'maar ik denk wel in de hemel te komen, want ik loop vier collectes voor goede doelen!'. Het raakte mij heel diep, want al zal wel niemand van onze lezers zoiets zeggen, wat rekenen ook kerkmensen buiten de herstelde gemeenschap met God op hun zogenaamd goede werken. We konden het niet laten deze mevrouw iets daarvan te vertellen...

Verzekering uit de vruchten

Maar onze Heidelbergse noemt deze vruchten heel nadrukkelijk in het derde deel (van de dankbaarheid, die men Gode voor de verlossing schuldig is). Vervolgens wordt in antwoord 86 eerst gesproken over de koping met bloed door de Middelaar, de heiligmaking door de Geest en het prijzen van God. Daarna gaan onze vaders spreken over de vrucht! Dat is een Bijbels geluid: een goede boom brengt goede vruchten voort. Dat is allereerst tot eer van de Herschepper en vervolgens tot troost voor de herschapene. Of, om het met andere woorden te zeggen, het gaat hier niet over het fundament van de zaligheid, maar over de gevolgen van het ingelijfd zijn in Christus. Ook onze Dordtse Leerregels spreken over zekerheid uit de vrucht (hoofdstuk 1, paragraaf 12): 'Van deze hun eeuwige en onveranderlijke verkiezing ter zaligheid worden de uitverkorenen te zijner tijd, hoewel bij onderscheiden trappen en met ongelijke mate, verzekerd; niet, als zij de verborgenheden en diepten Gods curieuselijk doorzoeken, maar als zij de onfeilbare vruchten der verkiezing, in het Woord Gods aangewezen (als daar zijn: het waar geloof in Christus, kinderlijke vreze Gods, droefheid die naar God is over de zonde, honger en dorst naar de gerechtigheid, enz.), in zichzelf met een geestelijke blijdschap en heilige vermaak waarnemen'. Tenslotte nog dit: de ware verzekering maakt niet hoogmoedig, alsof het eigen gekweekte vruchten zijn. Nee, het Sion Gods leert dat hun vrucht alleen uit Christus gevonden wordt. Een waan-verzekerde kan hoogmoedig worden, een waar-verzekerde wordt ootmoedig en nederig voor God. En hoe meer vrucht aan hun levensboom groeit, hoe dieper de takken buigen...

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog wel ongeveer zeventig vragen op een reactie te wachten.